

Załączniki nr 2, 3, 4, 5, 6

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: Magdalena Pypeć

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe:

1999 – magister filologii angielskiej Uniwersytetu Warszawskiego, na podstawie rozprawy pod tytułem “The Problems of Communication in Sterne’s *The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman*,” napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Grażyny Bystydzieńskiej.

2004 – doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, tytuł nadany uchwałą Rady Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, na podstawie rozprawy doktorskiej “Robert Browning’s Poetry and the Visual Arts,” napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Grażyny Bystydzieńskiej.

3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych:

1999-2004 – doktorantka w Zakładzie Literatury Angielskiej w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego

Od 2004 r. do chwili obecnej: adiunkt w Zakładzie Literatury Angielskiej w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego

4. Wskazanie osiągnięcia z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

The Victorian Poet and His Readers: The Strange Case of Tennyson’s The Princess. Frankfurt and Main: Peter Lang, 2016.

Tematem książki jest przeanalizowanie utworu Alfreda Tennysona *The Princess. A Medley* z 1847 roku przez pryzmat dziewiętnastowiecznych tekstów źródłowych takich jak krytyka literacka w ówczesnych czasopiśmie, eseje krytyczno-literackie czy traktaty o sztuce Johna Ruskina (*Modern Painters* and *Stones of Venice*). Metodologia pracy opiera się na krytyce szkoły Nowego Historyzmu (Stephen Greenblatt, Louis Montrose), która zakłada, iż literatury nie da się oddzielić od kultury, arcydzieła od tekstów marginalnych, tekstów literackich od innych praktyk kulturowych utrwalonych w dokumentach epoki. Badaczka Nowego Historyzmu będzie więc interesować wielostronna wymiana między różnymi tekstami, w ten sposób każdy tekst musi wciąż od nowa podlegać interpretacji. W poszczególnych rozdziałach korzystam też z karnawałowej ideologii Bachtina i badań genderowych Judith Butler.

Praca habilitacyjna jest podzielona na pięć części. Rozdział wstępny („Preface”) jest poświęcony przedstawieniu celów i struktury pracy oraz przyjętej metodologii. W rozdziale pierwszym zatytułowanym „Victorian Criticism of Victorian Poetry – A Context for Tennyson and *The Princess*” została przeprowadzona analiza wybranych tekstów krytycznych, których autorzy zabrali głos w toczącej się dyskusji na łamach literackich periodyków, w popularnej prasie lub w osobnych esejach i wydaniach książkowych na temat słabnącej popularności tekstów poetyckich, potrzeby wyznaczenia nowej roli poezji w ciągle zmieniającym się świecie, tematyki jakimi postromantyczna poezja winna się zajmować, jak również do kogo powinna być adresowana. Wiktoriańscy krytycy spróbowali opisać tak istotne pojęcia dla nauki o literaturze jak na przykład podmiot liryczny, nowe modele poety, różniące się od romantycznego poety wieszczą, a także nowe gatunki poetyckie jak monolog dramatyczny czy powieść wierszem („verse novel”). Te głosy świadczą o różnorodności poglądów na wyżej wymienione kwestie, o roli wszelkiego rodzaju prasy w popularyzacji poezji, o wielorakości gatunkowych hybryd i innych eksperymentów z językiem poetyckim i prozą oraz o braku wspólnych kierunków i celów, które łączyłyby twórców ówczesnej poezji. Teksty te stanowią ciekawe tło kulturowe dla poematu Tennysona, który już w podtytule ma słowo „medley” wskazujące na gatunkową i tematyczną hybrydyczność utworu. *The Princess* jest utworem pełnym sprzeczności i ambiwalencji, podejmuje bardzo aktualne tematy dla wiktoriańskiej Anglii, a jednocześnie jest tekstem metapoetyckim, poezją o poezji, zawiera historię swojego powstania jak również rozważa kwestie funkcji poety i poezji we współczesnym świecie, a więc jest głosem w krytyczno-literackiej dyskusji, która towarzyszyła powstaniu utworu. Teksty źródłowe, które zostały przeanalizowane w rozdziale to przede wszystkim dokumenty z epoki, na przykład: Arthur Henry Hallam “On Some of the Characteristics of Modern Poetry” (1831), Thomas Carlyle „The Hero as Poet: Dante, Shakespeare” (1840), Robert Browning “Essay on Shelley” (1852), Matthew Arnold “Preface to *Poems* 1853,” Walter Bagehot “Wordsworth, Tennyson, and Browning or Pure, Ornate, and Grotesque Art in English Poetry” (1864), Alfred Austen *Poetry of the Period* (1870), Robert Buchanan “The Fleishy School of Poetry” (1871), Sydney Dobell *Thoughts on Art, Philosophy, and Religion* (1876), E. Royston Pike ed. *Human Documents of Victorian Golden Age*, Isobel Armstrong ed. *Victorian Scrutinies. Reviews of Poetry 1830-1870*, i wiele innych.

Rozdział drugi zatytułowany “Tennyson and the Reviewers” omawia wpływ ówczesnej krytyki literackiej publikowanej w różnego rodzaju czasopismach na twórczość Alfreda Tennysona, ze szczególnym uwzględnieniem dwutomowego zbioru poezji *Poems* (1842) opublikowanego tuż przed pierwszym wydaniem *The Princess* w 1847 roku. To właśnie ciepłe przyjęcie tych wierszy oraz ich konstruktywna krytyka przyczyniły się do ostatecznej formy i tematyki „Księżniczki.” Choć Tennyson źle znosił słowa krytyki zawsze, starał się słuchać autorów recenzji swojej poezji, wiedząc jak ważna jest ich rola w kształtowaniu opinii publicznej. Rozdział dokładnie omawia głosy czytelników, które przyczyniły się do powstania utworu, który umocnił pozycję Tennysona jako jednego z najważniejszych poetów wiktoriańskiej Anglii. *The Princess* doczekała się aż pięciu edycji w ciągu kilku najbliższych lat (1847, 1848, 1850, 1851, 1853) a w każdej z nich poeta wprowadził zmiany pod wpływem recenzji jakie utwór otrzymał w prasie lub w listach do poety. Recenzje utworu są również cennym źródłem informacji w jaki sposób dziewiętnastowieczni czytelnicy interpretowali ten pełen sprzeczności i dwuznaczności tekst. Najczęściej pojawiającymi się określeniami

odnoszącymi się do *The Princess* są pojęcia „the grotesque” and „the burlesque” dlatego też przez ich pryzmat utwór jest omawiany w następnych rozdziałach. Pragnę zaznaczyć, iż jest to bardzo nowatorska interpretacja poezji Tennysona, gdyż poeta nie jest utożsamiany z kategorią estetyczną groteski. Wiktoriańscy czytelnicy zastanawiali się również nad wielogatunkowością utworu („generic hybridity”) oraz jak poszczególne gatunki literackie mogą wpłynąć na jego przesłanie. Ogromnym zainteresowaniem cieszyło się pokazanie w utworze bardzo istotnych spraw społecznych jak na przykład dostęp kobiet do edukacji, utwór został napisany w czasie dyskusji nad otwarciem wyższej uczelni dla kobiet w Londynie. Rozdział opiera się na analizie dziewiętnastowiecznych materiałów źródłowych zebranych między innymi w następujących antologiach i tekstach źródłowych: John Jump (ed.) *Tennyson: The Critical Heritage*, E. F. Shannon *Tennyson and the Reviewers*, Joseph Bristow (ed.) *The Victorian Poet: Poetics and Persona*, Hallam Tennyson *Alfred Lord Tennyson. A Memoir by His Son*.

Rozdział trzeci „*The Princess and the Grotesque*” poświęcony jest analizie elementów groteskowych, paradoksalnych, zdeformowanych i kontrastowych w utworze, zaznaczając, iż groteska jest również pewnego rodzaju apelem do dominującej świadomości społecznej, pokazującym inne sposoby patrzenia na świat niż te społecznie „oswojone.” Po publikacji w 1864 roku znanego eseju Waltera Bagehota „*Wordsworth, Tennyson, and Browning; Or Pure, Ornate, and Grotesque Art in English Poetry*” terminu „the grotesque” używano przy opisywaniu poezji Roberta Browninga, a nie Alfreda Tennysona. Rozdział rozpoczyna krótkie wprowadzenie do historii tego pojęcia na podstawie takich tekstów krytycznych jak Arthur Clayborough *The Grotesque in English Literature*, Justin D. Edwards and Rune Graulund *Grotesque*, Geoffrey Harpham *On the Grotesque: Strategies of Contradiction* i wielu innych. Szczegółowo omawiam również najważniejsze teksty dziewiętnastowieczne na ten temat – „*Preface to Cromwell*” Victora Hugo, trzeci tom *Modern Painters* („Of the True Ideal: - Thirdly, Grotesque”) oraz trzeci tom *Stones of Venice* („Grotesque Renaissance”) Johna Ruskina, które poeta znał. Rozdział ten również uwzględnia takie pozycje krytyczne jak *Rabelais and His World* Bachtina i *The Female Grotesque: Risk, Excess and Modernity* Mary Russo, które ułatwiają omówienie groteskowości w utworze Tennysona. „*The Female Grotesque*” - termin wprowadzony do języka krytyki literackiej przez krytyczkę feministyczną Mary Russo oraz badania genderowe Judith Butler (*Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*) są wykorzystane do omówienia tytułowej postaci zbuntowanej księżniczki oraz postaci młodych mężczyzn przebranych w kobiece stroje. W czasie kiedy w Anglii toczyła się poważna debata społeczna o równouprawnieniu kobiet, Tennyson w utworze zdaje się przeprowadzać rewizję tradycyjnego dualizmu płciowego i analizuje konsekwencje wynikające z przypisywania zarówno kobietom, jak i mężczyznom określonych (zazwyczaj stereotypowych) ról w przestrzeni społeczno-kulturowej. Rozdział ten również omawia gatunkową hybrydyczność utworu Tennysona oraz jego metapoetycki charakter (jako utwór opowiadający historię swego powstania, dotyczący roli poety i poezji we współczesnej rzeczywistości).

Ostatnia część pracy („*Conclusion*”) podsumowuje wszystkie omawiane zagadnienia. Chciałabym kontynuować projekt analizując w jaki sposób utwór Tennysona został wykorzystany i zaadaptowany przez innych dziewiętnastowiecznych twórców, np. w jaki sposób W. S. Gilbert sparodiował „*Księżniczkę*” w swojej operze komicznej z muzyką Artura Sullivana *Princess Ida; Or Castle Adamant* i jak zmieniło

to kulturowe przesłanie utworu; w jaki sposób Daniel Maclise stworzył „Christmas gift-book version” – ilustrowaną bożonarodzeniową wersję utworu i jak nauczycielka emisji głosu i wiedzy o teatrze Elsie Fogerty przerobiła go na sztukę teatralną graną wyłącznie przez same aktorki – *The Princess, By Alfred Tennyson, Adapted and Arranged for Amateur Performance in Girls' Schools* (1901).

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Moim głównym zainteresowaniem badawczym jest literatura i kultura dziewiętnastowiecznej Anglii, a w szczególności poezja epoki wiktoriańskiej. W swoich badaniach łączę metodę analizy strukturalnej utworów jak również podejście historyczno-kulturowe (Nowy Historyzm). W rozprawie doktorskiej pt. „Robert Browning's Poetry and the Visual Arts” zajęłam się związkami poezji i sztuk wizualnych w poezji jednego z kanonicznych poetów epoki, Roberta Browninga, a w szczególności gatunkiem ekfrazy. Podczas studiów otrzymałam miesięczne stypendium na uniwersytecie w Glasgow, które pozwoliło mi na dogłębną kwerendę biblioteczną niezbędną do ukończenia pracy doktorskiej. Wśród moich artykułów po napisaniu doktoratu na szczególną uwagę zasługują następujące pozycje :

- “*Bleak House* and the Conventions of the Fairy Tale.” *From Queen Anne to Queen Victoria. Readings in 18th and 19th Century British Literature and Culture*, vol. 2., Bystudzieńska, G. and E. Harris, eds. Warszawa: Ośrodek Studiów Brytyjskich, 2009. 367-375.

Artykuł omawia konwencje wiktoriańskiej bajki literackiej w strategii narracyjnej powieści Karola Dickensa *Bleak House*.

- “*Creating Psychology in the Victorian Novel – The Mystery of Edwin Drood.*” *From Queen Anne to Queen Victoria. Readings in 18th and 19th Century British Literature and Culture*, Bystudzieńska, G. and E. Harris, eds. Warszawa: Ośrodek Studiów Brytyjskich, 2010. 385-394.

Artykuł omawia ostatnią niedokończoną powieść Karola Dickensa przez pryzmat dziewiętnastowiecznych teorii z dziedziny psychologii człowieka.

- “The Art of Persuasion in Two Nineteenth Century Poems: S.T. Coleridge's “Love” and Emily Brontë's “Stars.” *From Queen Anne to Queen Victoria. Readings in 18th and 19th Century British Literature and Culture*, Bystudzieńska, G. and E. Harris, eds. Warszawa: Ośrodek Studiów Brytyjskich, 2012. 405-413.

Artykuł analizuje dwa wiersze dziewiętnastowiecznych poetów przez pryzmat wcześniejszych teorii dotyczących poezji i podmiotu lirycznego.

- “ ‘Outlaw Emotions’: Carol Ann Duffy's *Eurydice*, Dramatic Monologue and Victorian Women Poets.” *Crossroads in Literature and Culture*, Fabiszak, J., Urbaniak-Rybicka, E. and B. Wolski, eds. Heldeiberg: Springer, 2013. 95-104.

Artykuł analizuje w jaki sposób współczesna poetka brytyjska wykorzystuje wiktoriański gatunek poetycki, monolog dramatyczny, w utworze 'Eurydice.' Celem artykułu jest również pokazanie związków w jaki sposób współczesny monolog dramatyczny wykorzystuje strategie poetyckie dziewiętnastowiecznych pisarek, które również uprawiały ten gatunek.

- "Wuthering Heights and the Nineteenth Century Campaign for the Abolition of Slavery." *Face to face, Page to Page. PASE Papers in Literature and Culture*, Babilas, D., Piskorska, A. and P. Rutkowski. Instytut Agliastyki, Uniwersytet Warszawski, 2014. 319-326.

Artykuł interpretuje *Wichrowe Wzgórza* jako dobitny apel przeciwko niewolnictwu i handlu niewolnikami w XIX wieku.

- "Tennyson's Weeper Revisited – 'Tears, Idle Tears' in Context." *Studia methodologica* No. 39 (2014): 13-18.

Artykuł nawiązuje to jednej z kluczowych książek Nowej Krytyki (New Criticism) *The Well-Wrought Urn: Studies in The Structure of Poetry* napisanej przez C. Brooksa, w której znajduje się omówienie wyżej wymienionego wiersza Tennysona. Celem artykułu jest analiza wiersza w jego oryginalnym kontekście, a mianowicie jako integralną część dłuższego poematu *The Princess*.

- "Carnavalesque Gardens in Tennyson's *The Princess*." *Acta Philologica* 47 (2015): 51-60.

Artykuł poświęcony jest przedstawieniu motywu ogrodu w poemacie Alfreda Tennysona z 1847 roku *The Princess* przez pryzmat bachtinowskiego pojęcia karnawału. Już od starożytności motyw ogrodu często pojawia się w literaturze i sztuce jako miejsce obarczone wielością znaczeń i symboli. Ogród Sir Waltera opisany w prologu i konkluzji utworu symbolizuje nie tylko mądrość, bogactwo i nowoczesność właściciela, ale również może być epitomem wiktoriańskiej Anglii lub metaforą samego utworu *The Princess* w całej jego złożoności. Uniwersytecki ogród księżniczki Idy nagłaśnia niezadowolenie i krytykę nieadekwatnej edukacji kobiet w połowie dziewiętnastego wieku jak również kwestionuje kulturowe procesy postrzegania norm męskości i kobiecości. Karnawałowa nieoficjalność w obu ogrodach rozbija ustalone normy i hierarchie społeczne i staje się kolebką nowych reformatorskich zmian.

- "Disguise and Gender in Tennyson's *The Princess*." *The New Review: an International Journal of British Studies* 5 (2015): 95-105.

Artykuł omawia postaci, które przez przebranie zmieniają swoją płć kulturową (gender) w utworze Tennysona. Celem artykułu jest również analiza postaci,

które posiadają cechy i zachowania przypisywane społecznie i kulturowo osobom innej płci.

W latach 2000-2015 uczestniczyłam w 14 konferencjach o charakterze międzynarodowym, z udziałem naukowców z wielu krajów europejskich, USA i Kanady, na każdej z nich wygłosiłam referat: siedem konferencji organizowanych przez PASE, Polish Association for the Study of English:

- Gdańsk 2000, Uniwersytet Gdański,
- Kraków 2001, Uniwersytet Jagielloński,
- Kazimierz 2002, UMCS
- Miedzeszyn 2003, UW
- Łódź 2005, UŁ
- Kalisz 2010, UAM
- Lublin 2014, UMCS

Międzynarodowe konferencje *From Queen Anne to Queen Victoria*: 2007, 2009, 2011, 2013, 2014..

The Twelfth International Conference on English and American Studies, Jagiellonian University, Kraków 2011.

Konferencja Warsaw Literary Meetings: "Deceit and Imposture in 18th and 19th Century Literature," 2014

- Ostatni referat „The Female Grotesque in Tennyson's *The Princess*” został przyjęty do druku w tomie pokonferencyjnym. Jestem autorką osiemnastu artykułów naukowych, w tym 2 w publikacjach zagranicznych.

6. Osiągnięcia na gruncie popularyzacji nauki, dydaktyczne i organizacyjne

Prowadzone przeze mnie zajęcia obejmują: standardowy kurs historii literatury brytyjskiej, kurs wstęp do literaturoznawstwa, kursy specjalistyczne takie jak *Dickens*, *Dickens and Thackeray*, *Victorian Poetry*, *MA CLIL – Writing for Academic Purposes*, *MA CLIL – Speaking for Academic Purposes*, wykład *Literatura angielska dziewiętnastego wieku*, oraz przedmiot z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego

Practical Grammar. Opracowałam i prowadziłam przez kolejne lata następujące kursy autorskie, które cieszą się wielką popularnością wśród studentów: *Victorian Writing by Women on Women (prose, poetry, literary and social criticism)* oraz *Dramatic Monologue and its Aftermath (from R. Browning to Modernism)*. Jestem współautorką programu przedmiotu *MA CLIL – Writing for Academic Purposes*, zgodnego z wymogami KRK na drugi stopień studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku filologia angielska. Moje kursy cieszą się dużą popularnością wśród studentów o czym świadczą wyniki anonimowych ankiet przeprowadzonych podczas ocen okresowych. Do tej pory wypromowałam 27 prac magisterskich, wiele z nich zostało bardzo wysoko ocenionych. Kilkakrotnie byłam członkiem komisji rekrutacyjnej w Instytucie Anglistyki, UW. W latach 1999-2007 byłam członkiem PASE.

Magdalena Pypiec

